

Nazwa przedmiotu (w języku polskim i angielskim) Kurs kierunkowy: Badania empiryczne nad religijnością w Polsce <i>(Empirical Research on Religiosity)</i> Kurs kierunkowy V	Kod ECTS 14200
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot <i>Wydział Nauk Społecznych, Instytut Socjologii UO</i>	
Rok studiów, semestr, rok akademicki: <i>Rok III, Semestr 6, Rok akademicki 2018/2019</i>	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących): <i>Dr Marek Korzeniowski</i> Email: mkorzen@uni.opole.pl	
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin <hr/> A. Formy zajęć i liczba godzin: <ul style="list-style-type: none"> • <i>konwersatorium (30 h)</i> <hr/> B. Sposób realizacji: zajęcia w sali dydaktycznej	Liczba punktów ECTS: 2* <ul style="list-style-type: none"> • <i>udział w zajęciach 30 h</i> • <i>przygotowanie do zajęć 10 h</i> • <i>przygotowanie prezentacji – 5</i> • <i>konsultacje z prowadzącym zajęcia 10</i> Suma h = 50 h = 2ECTS * 1 Punkt ECTS = 25 h pracy studenta
Status przedmiotu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>do wyboru</i> 	Język wykładowy: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Język polski</i>
Metody dydaktyczne <i>Dyskusja</i> <i>Analiza tekstów z dyskusją</i> <i>Prezentacja multimedialna</i> <i>Praca w grupach</i>	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <hr/> Sposób zaliczenia*: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zaliczenie na ocenę</i> <hr/> B. Formy zaliczenia: Prezentacja wybranych wyników badań nad religijnością – przygotowanie prezentacji multimedialnej i przedstawienie jej na zajęciach

C. Podstawowe kryteria: *Oceny lub wymagania zaliczeniowe określone są indywidualnie, jednak powinny zachować stosowość wobec zaplanowanych efektów kształcenia.*

Kryteria oceny zaliczenia

- poprawne skonstruowania problematyki badawczej w zakresie religijności w Polsce
- poprawność merytoryczna konceptualizacji
- poprawność wnioskowania podczas analiz
- przejrzystość prezentacji wyników badań

Ocena bardzo dobra jeśli: student bardzo dobrze skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, bardzo dobrze dokona konceptualizacji, bardzo dobrze będzie wnioskował podczas analiz oraz w przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. W trakcie pracy nad projektem student będzie bardzo dobrze potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena dobra/dobra plus jeśli student dobrze skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, dobrze dokona konceptualizacji, dobrze będzie wnioskował podczas analiz oraz w przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. W trakcie pracy nad projektem student będzie dobrze potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena dostateczna jeśli: student w sposób dostateczny skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, dostatecznie dokona konceptualizacji, będzie dostatecznie wnioskował podczas analiz oraz w relatywnie przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. W trakcie pracy nad projektem student będzie w niewielkim stopniu potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena niedostateczna jeśli: student nie skonstruuje problematyki badawczej i temat projektu, nie dokona konceptualizacji, nie będzie potrafił wnioskować podczas analiz oraz nie będzie potrafił zaprezentować wyników badań. W trakcie pracy nad projektem student nie wykaże się umiejętnością wyszukiwania, analizowania i selekcjonowania informacji z literatury socjologicznej.

Wymagania wstępne:

--

Cele przedmiotu:

Celem kursu jest zapoznanie studenta z efektami zastosowań socjologicznego instrumentarium do badań nad religią i religijnością. Zasadniczo zajęcia konwersatoryjne mają dostarczyć wiedzy o stanie badań socjologicznych nad religijnością w Polsce, ale jednocześnie, ukazać istniejące podejścia badawcze (szkoły, paradygmaty), formułowane w przeszłości oraz obecnie hipotezy i uogólnienia, a także obserwowane podstawowe trendy zmian religijności społeczeństwa polskiego. Dla zapewnienia pełniejszego zrozumienia treści ze sfery „empirii” w kursie zwraca się uwagę na kontekst społeczno-kulturowy oraz takie zjawiska, typowe dla społeczeństw nowoczesnych, jak: pluralizm, sekularyzacja, dyferencjacja, prywatyzacja religii, indywidualizacja czy globalizacja.

- w zakresie **wiedzy** – uzyskanie wiedzy w zakresie socjologicznych badań nad religijnością w Polsce oraz na temat kontekstu społeczno-kulturowego tego zjawiska
- w zakresie **umiejętności** – uzyskanie umiejętności interpretacji zjawisk i procesów związanych z religijnością w Polsce.
- w zakresie **kompetencji** - wykształcenie umiejętności dyskusowania w oparciu o argumenty oparte na danych, uwrażliwienie na kwestie związane z konfliktami na tle religijnym, stereotypami i uprzedzeniami, zrozumienie konieczności rozpatrywania zagadnień z wielu stron

Treści programowe:

Problematyka warsztatów:

1. Socjologia religii jako dyscyplina naukowa. Perspektywa teoretyczna i badania
2. Przedmiot i metody socjologii religii
3. Socjologiczne definicje i operacjonalizacja religii
4. Socjologiczne teorie religii
5. Główne zagadnienia analizy religii
6. Religia, kultura a społeczeństwo Polskie (sfera gospodarki, sfera polityki, religia a uwarstwienie społeczne)
7. Religia a zmiana społeczna (dominująca forma religii; nowoczesność)

8. Proces sekularyzacji: istota, przebieg, hipotezy, wyniki badań
9. Instytucjonalizacja religii
10. Typologia organizacji religijnych (badania kościelności w Polsce)
11. Prywatyzacja religii (deprywatyzacja)
12. Wymiar rytualistyczny a inne dymensje religijności
13. Badania nad ruchami religijnymi
14. Sekty religijne: typologia, ujęcie dynamiczne i porównawcze. Dychotomia Kościół – sekta
15. Religia, religijność w Polsce a perspektywa europejska

Wykaz literatury*

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (wybór):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć (wybór)

P.L. Berger, *Święty baldachim. Elementy socjologicznej teorii religii*. Kraków 1997.

N. Luhmann. *Funkcja religii*. Kraków 1998.

E. Barker. *Nowe ruchy religijne*. Kraków 1997.

Socjologia religii. Antologia tekstów. Kraków 1998. Red. W. Piwowarski.

Kościół i religijność Polaków 1945-1999. Warszawa 2000. Red. W. Zdaniewicz.

Religijność Polaków 1991-1998. Warszawa 2001. Red. W. Zdaniewicz, a także opracowania i raporty m.in. CBOS, PGSS (oraz aktualne raporty)

J. Mariański, *Religia i Kościół w społeczeństwie pluralistycznym. Polska lat dziewięćdziesiątych*. Lublin 1993.

J. Mariański. *Religijność społeczeństwa polskiego w perspektywie Europejskiej*. Kraków 2004.

I. Borowik, *Badanie religii i religijności w Polsce w perspektywie nowych socjologicznych teorii religii*. „Przegląd Religioznawczy” 1999 nr 1, s. 53-63.

M. Libiszowska-Żółtkowska, *Postawy inteligencji wobec religii. Studium socjologiczne*. Warszawa 1991.

B. Literatura uzupełniająca

T. Luckmann, *Niewidzialna religia. Problem religii we współczesnym społeczeństwie*, Kraków 1996.

M. Korzeniowski. *Religijność pokoleń. Studium przypadku rejonu kędzierzyńsko-kozielskiego*. Kraków 2005.

	Efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
Efekty kształcenia	Wiedza Student zna podstawowe pojęcia i teorie wykorzystywane w analizie społecznych wymiar religijności	Dyskusja Prezentacja własna	K_W12
	Umiejętności Student potrafi zinterpretować współczesne przemiany religijności wykorzystując pojęcia i teorie z zakresu socjologii religii oraz wyniki badań empirycznych Student potrafi przygotować i zaprezentować analizę wybranego zagadnienia z tego zakresu	Prezentacja własna	K_U07 K_U14
	Kompetencje społeczne Student w sposób odpowiedzialny podchodzi do wykonywania powierzonych mu zadań Student rozumie potrzebę rozpatrywania zagadnień społecznych z wielu stron	Dyskusja Samoocena i ocena nauczyciela	K_K05 K_K07